

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 50. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Ülésezett a KMKF

A Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma (KMKF) zárónyilatkozatában javasolta, hogy az Országgyűlés nyilvánítsa a Magyar Szórvány Napjává november 15-ét, Bethlen Gábor fejedelem születésnapját. November 15. legyen az a nap, amikor az összefogás jegyében a magyar nemzet jobban odafigyel a szórványmagyarságra rendezvények, híradások, előadások, konferenciák és közösségépítő programok révén. A KMKF üdvözölte, hogy a május 6-án megalakult magyar parlament Magyarország történelmében az első képviselőház, amelyet az általános, titkos és egyenlő választójog alapján a határon túli magyarság részvételével választottak meg, és az egész nemzetet képviseli. A fórum eredményesnek tartja a külföldi magyar állampolgárok részvételét a magyarországi választásokon, ami még teljesebbé teszi a magyarság közjogi egységét. A tíz éve létrehozott plénum üdvözölte, hogy a honosítási és visszahonosítási folyamat révén immár 680 ezer honfitárssal, közülük 630 ezer esküt tett magyar állampolgárral bővült a magyar nemzet. A fórum támogatásáról biztosította a romániai magyar közösség azon törekvéseit, hogy nemzeti és közösségi szimbólumait, anyanyelvét szabadon használhassa. A fórum csalódottságának adott hangot, hogy a szlovák alkotmánybíróság többszöri halogatás után ismételen nem hozott érdemi döntést a szlovák állampolgársági törvény kifogásolt rendelkezései ügyében. Reményét fejezte ki egyúttal, hogy a szlovák törvényhozás olyan értelemben módosítja a vonatkozó jogszabályt, amely megszünteti a Szlovákiában élő nemzeti közösségek identitásának megélését gátló adminisztratív korlátozást, és lehetővé teszi nekik a nemzetiségük szerinti állampolgárság felvételét is. A KMKF üdvözölte, hogy Szerbia január 21-én megkezdhetette a csatlakozási tárgyalásokat az Európai Unióval, s hogy a magyar-szerb megbékélési folyamat újabb eredményeként a szerb kormány megszüntette a Csúrog, Zsablya és Mozsor teljes magyar lakosságát háborús bűnössé nyilvánító közigazgatási határozatok hatályát, miáltal az ország jogrendjéből maradéktalanul kikerült a kollektív bűnösség elve. A KMKF kifejezte elkötelezettségét a szuverén, független, európai és demokratikus Ukrajna mellett, amely garantálja a területén élő népcsoportok, köztük a kárpátaljai magyarság biztonságát, kollektív jogainak gyakorlását és anyaországi kapcsolatainak fejlesztését.

Házról házra „jár” a honosítás

Jelentősen csökkent a könnyített honosítás iránti érdeklődés az elmúlt időszakban, ezért az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) által működtetett demokrácia-központok munkatársai házról házra járva népszerűsítik az eljárást – jelentette be Sándor Krisztina, az EMNT ügyvezető elnöke. Sándor Krisztina hozzátette: az elmúlt négy évben az erdélyi vonatkozású igénylések közel hatvan százalékát az EMNT demokrácia-központjaiban bonyolították le, így megközelítőleg 215 ezer kérelmezőnek segítettek a

magyar állampolgárság megszerzésében. Újságírói kérdésre kifejtette, a csökkenő érdeklődés azt jelenti, hogy míg korábban a demokrácia-központok irodáit havi 1000-1500 személy kereste fel, jelenleg havonta 500-an nyújtják be kérelmüket, ráadásul ez a szám a nyári szabadságolások ideje alatt még kisebb volt. Mint részletezte, a Partiumban és Közép-Erdélyben a csökkenő érdeklődés már korábban érzékelhető volt, most azonban már a Székelyföldön is hasonló a tendencia. „Ami biztató lehet a kérelmezők számára, hogy a kezdeti nagy érdeklődés után most sokkal gyorsabban halad az ügyintézés, nyugodtan jöhet mindenki, akit eddig a várakozás, a hosszas sorban állás riasztott el” – fűzte hozzá Sándor Krisztina.

EMNP: tisztújítás január végén

Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) január 31-én tartja rendkívüli tisztújító küldöttgyűlését, melynek keretében a párt megújulási tervét is bemutatják – döntötte el a szervezet országos választmánya múlt vasárnap, a Fehér megyei Torockón. A néppárt közleménye szerint a küldöttgyűlés előkészítésével, a reformterv kidolgozásával Soós Sándort, Csomortányi Istvánt, Hupka Félixet, Portik Vilmost, Jakab Attilát és Taierling Johannt bízták meg. A hattagú bizottság ugyanakkor felhatalmazást kapott arra is, kezdeményezzen tárgyalásokat a Magyar Polgári Párttal (MPP) az erdélyi autonómiapárti tábor egyesítése érdekében. A november 30-ai ülésen egyébként az Erdélyi Magyar Néppárt országos választmányának képviselői megvitatták az államfőválasztás eredményeit és egyetértettek az országos elnökség megállapításaival, miszerint a néppárt megerősítette szavazóbázisát és megalapozta helyét az országos politikai porondon – olvasható továbbá a néppárti közleményben. Toró T. Tibor, a néppárt elnöke és Szilágyi Zsolt alelnök az államfőválasztáson elért szerény eredményekre hivatkozva felajánlották lemondásukat.

Az RMDSZ kiáll Markó Attila mellett

Beidézte csütörtökön kihallgatásra az Országos Korrupcióellenes Ügyosztály (DNA) Markó Attila RMDSZ-es képviselőt, akit hivatali visszaéléssel gyanúsítanak egy ingatlanrestitúciós ügyben, és akinek mentelmi jogát szerdán vonták meg a képviselőház, a honatyja azonban nem jelent meg az ügyészségen. Ügyvédje, Eugen Iordăchescu közölte, tájékoztatta védencét az idézésről, Markó azonban Budapesten tartózkodik, és nem tudni, mikor tér vissza az országba.

Az RMDSZ eközben szolidaritásáról biztosította Markó Attilát. A Kelemen Hunor szövetségi elnök által aláírt közlemény szerint „Markó ellen ügy indul most bűnvádi eljárás, hogy azon a bizottsági ülésen, amelyre az ügyészség hivatkozik, bizonyíthatóan nem volt jelen, hiszen 2011. március 15-én Markó Attila Brassó megyében vett részt az ünnepi megemlékezéseken. Ezzel együtt kollégáknak nem mutatták meg az ellene zajló

ügy dosszióját, meg sem hallgatták őt.” „Markó Attila politikai pályája során több mint 1000 államosított egyházi és magáningatlan visszaszolgáltatásában segített, a restitúciós folyamat azonban még mindig nem fejeződött be. Képviselő kollégánk meghurcolása ellen tiltakozunk, bízunk ártatlanságában, és abban, hogy az igazságszolgáltatás nagyon hamar lezárja az ellene indult eljárást. Szövetségünk szolidáris Markó Attilával, hiszen egy olyan politikusról van szó, aki hosszú éveken keresztül a közösség érdekében végezte munkáját. Értetlenül állunk az ügy előtt, és várjuk a mihamarabbi döntést ebben az ügyben” – áll a közleményben.

Közvitára bocsátotta autonómia-tervezetét az MKP

A Magyar Közösség Pártja december elsején nyilvánosságra hozta és egyúttal közvitára bocsátotta „A szlovákiai magyar közösség megmaradásának és gyarapodásának, valamint Dél-Szlovákia gazdasági felzárkóztatásának intézményi feltételei” című dokumentumát. A közel 70 oldalas anyagban a párt két önkormányzati modell egyidejű megvalósítására tesz javaslatot. Az MKP egy olyan törvény elfogadását szorgalmazza, amely lehetővé tenné a személyi elvű kisebbségi önkormányzat létrehozását Szlovákia azon településeire alapozva, ahol a nemzeti közösség számaránya nem éri el az 50 százalékot. Ezen önkormányzat a kisebbségi oktatás, kultúra és nyelvhasználat területén gyakorolna jogokat. Ezen túl szintén parlamenti törvény által, az 50 százalék fölötti nemzeti közösségi lakossági aránynál létrejönne egy olyan különleges jogállású régió, amely az oktatási, kulturális és nyelvhasználati jogokon túl széles területfejlesztési hatáskörökkel is rendelkezne. A javaslat mindkét intézmény esetében az önkéntes csatlakozás elvét tartalmazza. A párt azt feltételezi, hogy ha a szlovák parlament az említett intézmények létrehozását lehetővé teszi, a csatlakozási folyamat széleskörű mozgalommá válik. Azon települések összlakossága, amelyekben a magyarok 50 százalék fölött élnek, 495 312 fő. Ebből 344 529 a magyar (69,5 százalék), a szlovákok száma 114 512 (23,12 százalék). Ezt figyelembe véve a dokumentumban olyan döntéshozatali folyamatot javasol az MKP, mely szerint az érintett nemzeti közösségek, sem a szlovákok, sem a magyarok nem leszavazhatóak az oktatásügy, a kultúra és a nyelvhasználat területén.

Belügyminisztériumi rendelet adná vissza az állampolgárságot – feltételekkel

Robert Kaliňák belügyminiszter nem várná meg a belügyminisztérium által készített, az állampolgársági törvény enyhítését célzó indítvány elfogadását, hanem minisztériumi rendelettel lehetővé tenné a szlovák állampolgárság visszaszerzését azoknak, akik azt a 2010-es jogszabály alapján veszítették el. „Egy belügyminisztériumi rendelet elfogadása

mellett döntöttünk, amely enyhíti a törvény szigorát. Azok az embereknek, akik állandó lakhely alapján megszerezték egy idegen ország állampolgárságát, kérvényük elfogadása és megítélése után visszakapják szlovák állampolgárságukat, ha ez a Szlovák Köztársaság érdekeit szolgálja” – nyilatkozta a tárcavezető. Jelenleg ilyen jellegű kivételek alapján csak bizonyos személyek, például sportolók vagy tudósok kaphatják vissza állampolgárságukat. A miniszteri rendelet ezt kiterjesztené, minden kérvényező visszakapná szlovák állampolgárságát, amennyiben az idegen állampolgárságot állandó lakhely alapján szereztek meg. „Minden kérvényt egyénileg bírálhatunk el úgy, hogy minimális adminisztratív teher nehezedjen az emberekre” – magyarázta a miniszter. A rendelet 2015 elején lépne hatályba. Sem a rendelet, sem a szaktárca törvénymódosítási tervezete nem változtat érdemben a szlovák állampolgárságuktól megfosztott felvidéki magyarok túlnyomó hányadának helyzetén, hiszen a kedvezményes honosítást lehetővé magyar állampolgársági törvény lényeges eleme, hogy magyarországi állandó lakhely hiányában is megszerezhetik a magyar állampolgárságot a külföldiek.

Budapesten emlékeztek meg az 1944-45-ös délvidéki magyar áldozatokról

Akikért nem szólt a harang – a 100 évvel ezelőtt Temerinben született Illés Sándor író könyvének címét választotta idén budapesti rendezvényének mottójául a Keskenyúton Alapítvány. Idén mintegy 300 zarándok érkezett Bezdánból, Temerinből, Óbecséről, Topolyáról, Verbászról, Kupuszináról és más vajdasági településekről, köztük az akkori események túlélői, szemtanúi, az áldozatok hozzátartozói. A résztvevőket a Parlamentben Gulyás Gergely, a magyar Országgyűlés alelnöke köszöntötte, majd szentmise kezdődött a Bazilikában, azt emlékműsor követte a Magyarság Házában. A műsor elején átadták a jelenlévő díjazottaknak a Keskenyúton Alapítvány emlékérméit, amit idén Ádám István, dr. Bogner István, Cseh Tibor, Csorba Béla, főtisztelendő Juhász Gábor plébános, Kovács László, néhai Szakács Ferenc, Neveda Ferenc, főtisztelendő Snell György püspök és Tóth László kapott. A budapesti székhelyű Keskenyúton Délvidéki Tragédiánk 1944-45 Alapítvány kuratóriuma 2013-ban emlékérmét alapított a délvidéki magyarságot ért tragikus atrocitásokat feltáró, a történelmi adósság rendezését és az emlékezést támogató bátor, önzetlen tevékenység elismerésére.

Pásztor István: A VMSZ nem játssza a trójai faló szerepét

A Vajdasági Magyar Szövetségnek nem áll szándékában megdönteni a tartományi kormánytöbbséget, jelentette ki Pásztor István tartományi házelnök, a VMSZ elnöke. Meglátása szerint pártja olyan gyanúsítások áldozata, amilyenek a múlt évszázad

kilencvenes éveiben történetekre hasonlítanak. „Nem vagyunk trójai faló a kormánytöbbségben, mint azt egyesek gondolják. Mindazok a szavak, amelyek szerint a VMSZ és a vajdasági magyarok úgy általában az instabilitás faktorai, engem a múlt század kilencvenes éveire emlékeztetnek. Csak akkor ezt a sötét szerepet Vojislav Šešelj (a Szerb Radikális Párt elnöke) játszotta, ma pedig ezt a szerepet mások vették át” – mondta Pásztor István. Hozzátette, nem tárgyalta Nenad Čanakkal, a Vajdasági Szociáldemokrata Liga (LSV) elnökével azokról a feszültségekről, amelyek a VMSZ és az LSV között alakultak ki a tartományi hatalmi koalícióban belül. Pásztor megjegyezte, nem is áll szándékban tárgyalni Čanakkal. A tartományi képviselőház elnöke megismételte, senkinek sem szükségesek az előre hozott tartományi választások, mert azok csak tovább súlyosbítanák azt a helyzetet, amely Szerbiában jelenleg uralkodik. „Igaz, hogy a hatalmi koalícióban belül vannak különbségek bizonyos kérdések kapcsán, de kérdezem én: a köztársasági parlamentben nem így van-e, s a bonyolult politikai helyzetben levő országokban nem így van-e? Ezeket a problémákat azonban nem rendkívüli választások kiírásával oldják meg, hanem megállapodásokkal, tárgyalásokkal és végül a többségi álláspont túlsúlyával” – magyarázta Pásztor István.

Kiállítás az EP-ben a kárpátaljai magyarok deportálásának 70. évfordulója alkalmából

„Malenkij robot” címmel kiállítás nyílt kedden az Európai Parlament brüsszeli épületében a kárpátaljai magyarok deportálásának 70. évfordulója alkalmából. A kiállítást Bocskor Andrea kárpátaljai EP képviselő kezdeményezte. Az 1941-es népszámlálás adatai alapján 233 840 magyar élt Kárpátalján, amely az 1938-as első bécsi döntés nyomán átmenetileg visszakerült Magyarországhoz. A második világháború végén, amikor a szovjet hadsereg elfoglalta a területet, megkezdődtek a deportálások. A 18 és 50 év közötti magyar és a német férfiakat kollektíve „háborús bűnösöknek” nyilvánították, és szovjet munkatáborokba hurcolták. Ez a kényszerítő intézkedéssorozat „malenkij robot” név alatt híresült el, mert a szovjet katonai illetékesek azt mondták, hogy az összegyűjtött embereket "csak egy kis munkára" viszik, pusztán néhány napot fognak dolgozni a frontvonal mögötti, lerombolt területek helyreállításán. Kutatási adatok szerint körülbelül 26-27 ezer férfit, nagyrészt magyarokat deportáltak Kárpátaljáról jórészt a Don medencéjének - a most az ukrainai orosz szeparatista harcok kapcsán sokat emlegetett Donbassznak - a térségébe, ahol a legtöbbjük meg is halt.

